

S. Sayısı : 174

Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 1149 sayılı kanunun bazı maddelerinin tadiline ve bu kanuna bazı hükümler ilâvesine dair kanun lâyihası ve İktisad ve Adliye encümenleri mazbataları (1/968)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/890

11 - III - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 1149 sayılı kanunun bazı maddelerinin tadili ve bazı hükümler ilâvesi hakkında İktisad vekilliğine hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 10 - III - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki kanunun bazı maddelerini değiştiren ve mezkûr kanuna bazı hükümler ilâve eden kanun lâyihasının mucib sebepleri

Memleketimizde sigortacılık faaliyetlerinin murakabesi sahasında ana kanunu 1927 senesinde Yüksek Meclisin kabul buyurmuş olduğu 1149 numaralı kanun teşkil etmektedir. O vakittenberi geçen on sene içinde, sigorta muameleleri ve millî sigortacılık ehemmiyetli bir inkişaf kaydetmiş ve mevcud mevzuatımızın bu inkişafa artık dar gelmeğe başladığı memnuniyetle görülmüştür. Diğer taraftan, mevcud mevzuatımız bu on senenin tecrübesinden geçmiş ve bu günkü ihtiyaçlara nazaran tabiatile, bazı noksanlıklar ve kifayetsizlikler göstermiştir.

İşte bu suretledir ki, Hükümet, 1149 numaralı kanunun bazı maddelerini değiştiren ve bu kanuna bazı yeni hükümler ilâve eden bir kanun lâyihasını yüksek tetkik ve tasdikinize arz etmek ihtiyacını duymuştur.

Sigorta ve mükerrer sigortanın içtimaî, iktisadî ve malî sahalardaki inkişafımıza muvazi bir tarakkiye mazhar olması bu sahalardaki teşebbüs ve hareketlerimizde müessir ve kıymetli hizmetlerde bulunması Hükümetimizin takib ettiği bir gayedir. İç ve dış ticaretimizin, sanayi faaliyetimizin ticaret ve istihsal hayatına kredi tevziyatının, nakliyat sanayiinin kuvvetli bir sigorta ve mükerrer sigorta teşkilâtı ile iş beraberliğine ihtiyacı vardır. Bu gaye ise ancak sigorta sanayiini memleketimizde de sigorta ilim ve tekniğinin beynelmil mücerrep esasları üzerinde kurmak ve yürütmekle erişebiliriz. Takdim kılınan lâyiha ile 1927 kanununa nazaran bu yolda adımlar atılmak istenilmiştir.

Sigorta sanayii bankacılıktan daha çok geniş miqyasta (itibar mefhumuna dayanmaktadır. Peşinen prim tahsil edip istikbalde tahakkuk etmesi muhtemel bir zarara karşı tazminat vâdinde bulunan sigortacı hakkında, hasar vukubulmadan veya uzun vâdeli hayat poliçesi munkazi olmadan, sigortalının sarîh ve müsbet bir kanaat hâsıl etmesine maddî imkân yoktur. Halbuki, son senelerin tecrübesi de göstermiştir ki: Bir sigorta müessesesi « izharı aciz » etmek devresine gelinceye kadar bozuk ve sarsılmış vaziyetini uzun yıllar örtmeğe ve idameye muvaffak olabilmektedir.

Muvazenesi bozulmuş bir vaziyeti, kanunî tasfiyeye kadar sürüklemek pek kolaydır. Fakat tasfiye yolu ile hüsrandan başka bir teminat istihsal olunamayacağı da muhtelif misallerle tebeyyün etmiştir.

Bundan dolayı kanunî tasfiye safhasına intikal etmeden zamanında tedbir almak ve böylece sigortalının hukukunu korumak icab etmektedir.

Bu suretle sigortalının teminatını arttırmak fikri, takdim olunan kanun lâyihasını ilham eden başlıca düşüncelerden biri olmuştur. Fakat, diğertaraftan, bu lâyihada, sigortalının emniyeti düşünüldüğü kadar, sigorta müesseselerinin, inkişaf halinde olan sigortacılığımızın, teşebbüs kabiliyetini felce uğratmamak, rantabilitelerini daraltmamak ve bilâkis, hayatiyet ve inkişaflarını tarsin etmek gibi hususlar da göz önünde bulundurulmuştur. Sigortalıların hukukunu korumanın en mühim çaresinin sigortacıyı kuvvetlendirmek olduğunda şüphe yoktur.

Sigorta müesseselerinde, sermayenin tâli bir ehemmiyeti haiz olduğu ve yükledikleri taahhüdler ve maruz kaldıkları riskler ile kıyas kabul etmeyecek nisbette mahdud bulunduğu malûmdur.

Verimli senelerde kârlarından tefrik ederek tesis ettikleri şirket ihtiyat akçalarının malî bünyelerini tarsin ve tevin bakımından büyük ehemmiyeti olmakla beraber, bunların da riyazî ihtiyatlar sabit ve mütehavvil kefalet akçası suretinde tesis olunan diğer ihtiyatlarla hiç bir münasebet ve müşabeheti yoktur.

Riyazî ihtiyatlar doğrudan doğruya sigortalıların müşterek hak ve malıdır. Sigorta ve mükerrer sigorta müesseseleri bu tasarruf sermayesini işleten mesul bir vekil rolündedirler. Bunları diledikleri gibi istimal e hiç bir veçhile salâhiyetli olmamalıdır.

Diğer taraftan, sigortalıların teminatını teşkil eden kefalet akçalarının da en emîn suretlerle plâse edilmelerini ve kıymetlerinin sukutlardan muhafazası başlıca emniyet tedbirleri arasına alınmak zarureti vardır.

Bu zaruretler göz önünde bulundurularak ve yukarıda da arzedildiği veçhile, sigortalının teminatını arttırmak maksadile, lâyihada bazı hükümlere yer verilmiştir : İlk defa olarak hayat sigortalılarında ayrılan riyazî ihtiyatların - kefalet akçalarında olduğu gibi - nerelerde ve ne suretle istimal edilebileceği tayin edilmiştir. Sabit ve mütehavvil kefalet akçalarına mukabil teminat olarak gösterilen gayrimenkuller veya menkul kıymetlerde zaman zaman görülen kıymet sukutları sigortalıların teminatı üzerinde müessir olmakta ve halbuki, 1149 numaralı kanun kıymet sukutlarından mütevellid noksanların meydana çıkarılması ve noksanın sigorta şirketine tamamlattırılması hususunda kâfi ve müessir hükmü ihtiva etmemekte olduğundan bu gibi ahvalde icab eden tedbirlerin alınmasında büyük müşkülât çekilmekte idi. Bu sebeplerden dolayıdır ki, 1149 numaralı kanunun 10 neu maddesi değiştirilerek, kefalet akçalarını teşkil eden gayrimenkullerin kıymetlerinin takdiri hususunda yeni kaideler konmuş, gerek bunlarda ve gerek menkul kıymetlerde vukubulacak kıymet noksanlarının süratle tamamlanmasını kolaylaştıracak ve teyid edecek hükümler ilâve edilmiştir.

Gayrimenkul kıymetlerinin, bilhassa yer yer inşa halinde bulunan şehirlerimizde, sık sık tahavviller geçirmeğe maruz buldukları görüldüğünden ve aynı zamanda karşılıklarda seyyaliyetin temini maksadile, muaddel 10 neu maddede gayrimenkul halinde tesis edilebilecek teminat miktarı, kefalet akçaları ve riyazî ihtiyatların en çok yarısı ile tahdid edilmiştir. Ancak, gayrimenkul olarak tesis edilmiş bulunan teminatlardan bu nisbeti geçenler bulunduğu takdirde, bunların derhal kanunî nisbete irca edilmesi şirketler için sıkıntıyı mucib olabileceği düşünüldüğünden, ilâve edilen 4 neu madde ile, bu nevi gayrimenkuller şirketin tasarrufu altında bulunduğu veya, muaddel 10 neu maddenin (b) fıkrasında bahsolunan hallerde mevcut ipotek mukavelelerinin devamı müddetince bu hüküm cari olmayacağı tasrih edilmiştir.

1149 numaralı kanunun 9 neu maddesinin son fıkrasında şöyle bir hüküm vardır: «Her nevi sigortada mütehavvil kefaleti nakdiye sabit kefalet akçasına müsavi bir miktara baliğ olunca o nevi sigortaya mahsus sabit kefalet akçası nisf mikdarına indirilecektir.» Bu hüküm, birinci madde ile tadil edilen mezkûr 9 neu maddeden çıkarılmış ve böylece, şirketlerin temine mecbur oldukları kefalet akçaları mikdarca da takviye edilmiştir.

Zikre değer değişikliklerden birisi de, 1149 numaralı kanunun 9 ncu maddesinden hayat branşta mütehavvil kefalet akçasına dair hükümleri ihtiva eden bir fıkranın çıkarılmasıdır. Bu tadilin ehemmiyeti görüldüğünden büyüktür. Mütehavvil kefalet akçası yerine badema, hayat branşında, riyazî ihtiyatlar ikame edilmiş ve bunlara dair muhtelif hükümler vazolunmuştur. Bu suretle 1149 numaralı kanuna ilâve edilen yeni hükümler meyanında, lâyihamın ikinci maddesi ile, Türkiyede çalışan bütün sigorta şirketleri için «tahsil ettikleri gayri safî primler üzerinden, sigortalılarına karşı taahhüd eyledikleri müemmen sermayenin teminatı olmak üzere, riyazî ihtiyat akçesi tefrik ve tesis etmek» mecburiyeti konmuştur ve böylelikle, riyazî ihtiyat ayırmak memleketimizde, ilk defa, teyid edilmiş kanunî bir hüküm haline konmuş bulunmaktadır.

Riyazî ihtiyatların hesab tarzına dair formülün, buna esas olan teknik faiz haddi ve vefiyat cetvelinin intihabi hayat sigortasile meşgul şirketin bünyesinin sağlamlığında mühim bir unsur olduğundan, bu hususlarda İktisad vekâletinin murakabesi temin edilmek istenmiştir. Bunun için 2 nci maddenin ikinci fıkrası ile bu maksadı temin edecek hüküm konmuştur.

Sigortacının riyazî ihtiyat akçelerine el sürmesi ve diğer taahhüdâtını karşılamak için bunlardan mehuzatta bulunamaması beynelmilel kabul edilmiş bir sigorta kaidesinin tabii bir icabıdır. Lâyihada da bu esas kabul edilmiştir. Aynı zamanda, sene sonlarında vukubulabilecek müracaatlarda, icabında, İktisad vekâleti tarafından şirketin muamelâtı teftiş ettirilerek bu müracaatın haklı olup olmadığını tesbit etmek gibi sigortaların emniyetinalâkadar eden bir diğer tedbiri de lâyihamın 4 ncu maddesine koymuş bulunmaktayız. Nihayet, 5 nci maddede, riyazî ihtiyatlar üzerinde sigortalılar lehine bir imtiyaz tesis edilmiştir.

Hayat sigortalarında riyazî ihtiyatların maruz ehemmiyeti dolayısıyla, lâyihada, bu branşta sigorta portföyünde devri muamelesi daha sıkı bir inziyat altına alınmakta ve bu nevi devir muamelelerine, ancak portföyün tazammun ettiği taahhüdata tekabül eden teminatın maddî karşılıkların da aynen devri şartile müsaade edilmektedir (Madde 9).

Ecenebi sigorta şirketlerinin memleketimizde çalışmalarını, hattâ faaliyetlerini arttırmalarını, memnuniyetle telâkki etmekteyiz. Fakat bazı ecnebi şirketlerin memleketimiz dahilinde hiç bir aktif bulundurmada faaliyetinde bulunmalarına da müsaade ve müsamaha etmemize imkân tasavvur olunamaz.

Bu itibarla, ecnebi sigorta müesseselerinin Türkiyedeki portföylerine tekabül eden riyazî ihtiyatları memleketimizde bulundurmalarını ve bunları millî şirketlerin tâbi oldukları şartlar dahilinde nemalandırmalarını âmir bir hükme lâyihada yer verilmiştir. 3 ncu maddenin birinci fıkrasında, 1149 numaralı kanunun bu kanun ile değiştirilen 10 ncu maddesi hükümlerinin riyazî ihtiyatlara da tatbik edileceği yazılıdır ki, buna nazaran, Türk şirketleri gibi ecnebi şirketlerin de bundan böyle riyazî ihtiyatları memleketimizde plâse etmeleri mecburî bulunacaktır.

Hayat üzerine iş yapan ecnebi şirketlerin, Türkiyedeki portföylerine tekabül eden riyazî ihtiyatları memleketimizde bulundurmaları yolunda lâyihaya konan bu hüküm beynelmilel bir sigorta kaidesine istinad etmektedir. Nitekim bir çok hükümetler ecnebi memleketlerde çalışan müesseselerine bu hususta kanunen salâhiyet dahi vermiş bulunmaktadırlar.

Bu lâyiha hükümlerile tamamlamağa çalıştığımız sigorta mevzuatımız riyazî, malî ve hukukî bakımlardan esaslı ve ilmî mürakabeyi istilzam etmektedir. İlmî ve teknik kifayeti olmayan unsurlarla yapılacak kontrolden müsbet bir netice beklenemeyeceği gibi kontrolün ciddiyeti hakkında menfi fikirler vermek gibi tesirleri de gözden kaçırılmamalıdır. Hakikî aktüerlere şiddetle ihtiyacımız bulunmaktadır. Beynelmilel şöhreti haiz bir ecnebi aktüer getirmek ve Türk aktüerler yetiştirmek sigortacılığın mürakabesinde birinci plânda bizi düşündüren mevzulardandır. Bu mevzu ile alâkadar olarak lâyihaya icab eden teşkilâtın yapılması hakkında bir prensib hükmünü ihtiva eden bir madde konmuştur (Madde 16).

Ana hatları ile arz ve izah olunan lâyiha ile bir (Sigorta kodu) meydana getirilmiş olmakla beraber, bu lâyiha kabul buyurulurakla, sigortacılık mevzuatımızda ehemmiyetli bir adım atılmış olacağını zannediyoruz. Ticaret kanununun sigortacılığa dair hükümlerini de ihtiva ede-

cek bir (Sigorta kodu) 1927 denberi sarfedilen mesainin sonuncu merhalesi olabilir. Bu merhaleye süratle varacağız. Fakat oraya vâsıl olmak için 1927 den sonra bir diğer tekâmül merhalesinden geçmek lâzım idi ki, takdim olunca lâyiha bu merhaleyi fazlasile teşkil edecektir.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Esas No. 1/966

Karar No. 38

19 - IV - 1938

Yüksek Reisliğe

Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 1149 sayılı kanunun bazı maddelerinin tadili ve bazı hükümler ilâvesi hakkında İktisad vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri heyetince 10 - III - 1938 tarihinde Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmekle İç ticaret umum müdürü hazır olduğu halde tedkik ve müzakere olundu:

Encümenimizce yapılan uzun tedkikat ve müzakere neticesinde lâyihamın bazı maddeleri üzerinde yine Hükûmet muvafakatile bazı tavzih ve ilâveler yapılmıştır.

Bu cümleden olarak lâyiha ile değişen onuncu maddenin (Nakid ve dahili istikraz tahvilleri) fıkrasına belediyelerin çıkaracağı tahviller hükmü ilâve edildiği ve tahvillerin istirası muhafazası ve icabında diğer tahviller ile tebdillerine aid yeni bazı hükümlerin de ilâvesi faydalı görülmüştür.

Değişen on üçüncü madde şirketlerin tanzim edecekleri blângo ve kâr ve zarar hesaplarına aid hükmü ihtiva etmekte olup işin mahiyetine nazaran bunların çıkaracakları teknik ihtiyat hesapları kazanç kanununun istediği bilânço ve kâr ve zarar hesabından tamamen ayrı bir mahiyet arzettiğinden hesaplarındaki bu teknik ihtiyatların kazanç vergisine matrah teşkil etmemesi hususundaki sigortacıların temennisini encümenimiz de yerinde bularak maddeye bu yolda bir hüküm ilâve etmiştir.

Hayat sigortalarında şirketlerin sigortalılarına yaptıkları ikrazat hakkında bir hükme tesadüf edilemediğinden riyaî ihtiyatların hesabında bunun nazarı dikkate alınması için lâyihamın üçüncü maddesinin birinci fıkrasına küçük bir hüküm ilâve edilmiştir.

Lâyihamın beşinci maddesinin son fıkrası buradan çıkarılarak dokuzuncu madde ile birleştirilmiş ve mezkûr madde encümenimizce yeniden yazılmıştır.

Sigorta şirketlerinden on senedenberi istihkak sahipleri tarafından aranılmayan hakların bankalar kanununda olduğu gibi Merkez bankasına devrini mecburî kılan lâyihamın onuncu maddesine gelince: Ticaret kanunu sigorta işlerinde mürruru zamanı iki sene olarak kabul ettiğinden şirketler bu güne kadar muamelelerini bu madde hükmüne göre tanzim etmiş olacaklarından iki seneden evvelki muamelelere bu madde hükmünün teşmilini encümenimiz muvafık bulmamış, ancak henüz iki seneyi doldurmamış muameleler ile bundan sonra yapılacak işlere tatbikını işin icabına daha uygun bularak maddeyi buna göre tadil etmiştir.

On birinci maddenin mükerrirlere aid hükmünde küçük bir değişiklik yapıldığı gibi on ikinci maddeye de tavzih yollu bir cümle ilâve edilmiştir.

Bunlardan başka lâyihamın muvakkat maddeleri üzerinde de ufak tefek bazı değişiklikler yapıldığı gibi bilhassa muvakkat ikinci maddenin sonuna bu lâyiha ile Türk parasına tahvili mecburî kılan sigortaların aslı damga resmini esasen ödediği için yeniden tahvil edilecek bu evrak ve vesaikın damga resminden muafiyetine aid bir hüküm konmuştur.

Havalesi mucibince Adliye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İk. E. Reisi	M. M.	Kâtib
İzmir	Giresun	Niğde
R. Köken	İ. Sabuncu	Dr. R. F. Talay

Afyon K.	Samsun	Seyhan	Gazi Anteb	Kocaeli	Konya	
Berc Türker	Ali Tunali	Esmâ Nayman	B. Kaleli	İ. Dıblan	Kâzım Okay	
İzmir	Konya	Maraş	Ankara	Zonguldak	Gümüşane	Gazi Anteb
Benal Arman	H. Dikmen	K. Kusun	A. Ulus	Esad	E. Servet Tör	R. Güres

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Esas No. 1/966
Karar No. 26

9 - V - 1938

Yüksek Reisliğe

Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 1149 sayılı kanunun bazı maddelerinin tadili ve yeniden bazı hükümler ilâvesi hakkında İktisad vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri heyetince Yüksek Meclise arzına karar verilen kanun lâyihası encümenimize de havale buyurulmuş olmakla tedkik ve mütalea olundu.

Lâyiha, Hükûmetin sigorta şirketleri üzerindeki teftiş ve murakabe salâhiyetini daha müessir bir şekle ifrağ etmiş ve sigortalıların hukukunu daha ziyade teminat altına almış bulunmak itibarile kabule şayan görülmüş ve İktisad encümenince tesbit edilen şekil müzakereye esas ittihaz edilmiştir.

Sigorta şirketlerinin, riyazî ihtiyatlarını bu kanun hükümlerine göre hesap ve tesbit etmek ve bundan şahsen mesul olmak üzere bir mütehassıs bulundurmağa ve keyfiyeti İktisad vekâletine bildirmeğe mecbur olduklarına dair olan altıncı madde, esasen sigorta şirketlerinin riyazî ihtiyatlarına müteallik bütün hesap, kayid ve vesikaları Türkiyedeki İdare merkezlerinde bulunduracakları ve bunları şirket muamelâtını teftiş ve murakabe ile mükellef olan İktisad vekâleti memurlarına her zaman irae eylemeğe mecbur oldukları yedinci maddede yazılı olmasına ve bu kanun hükümlerine aykırı hareket eden sigorta şirketleri memurlarının şahsen mesul oldukları gibi mesul tayin edilemiyen ahvaldede şirketi idare edenlerin mesul tutulacakları ceza hükümleri meyanında

gösterilmiş bulunmasına binaen zaid görülerek **tayyedilmiştir.**

Onuncu maddedeki sigorta şirketi şahsiyeti hükmiyesinin de para cezasına ve tekerrürü halinde hapis cezasına çarptırılacağına dair olan hüküm ceza prensiplerine uymadığı eihetle madde ona göre düzeltilmiş ve sigorta şirketlerinin kanuna aykırı olan hareketlerinin mahiyeti ne olursa olsun tekerrürü halinde muvakkat veya müebbet olarak muameleden menedileceklerine dair olan hüküm de bu muameleden aynı zamanda sigortalıların da müteessir olacağı ve bazı harekâtın kanuna aykırı olmakla beraber bu kadar ağır bir muameleyi istilzam edemeyeceği düşünülerek kapatma keyfiyetinin ne zaman yapılacağı ayrıca tesbit edilmiştir. Diğer maddelerde esasa müessir olmayan bazı kelime tashihati yapılmıştır. Umumî Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye E. Reisi	Bu M. M.	Kâtilib
Çorum	Erzurum	
M. Çağıl	F. Sirmen	
Kayseri	Kocaeli	Ankara
H. F. Perker	S. Yargı	M. Ökmen
Balıkesir	Kocaeli	Kocaeli
O. N. Burcu	R. Akça	H. H. Tan
Antalya	İçel	Konya
N. Aksoy	H. Ongun	R. Tüzün
Antalya	Kayseri	Erzincan
T. Arıcan	R. Özsoy	A. Fırat

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 1149 sayılı kanunun bazı maddelerinin tadiline ve mezkûr kanuna bazı hükümler ilâvesine dair kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 1149 sayılı kanunun 9, 10 ve 13 ncü maddeleri aşağıda yazılı şekillerde değiştirilmiştir.

(Madde 9 : Sigorta şirketleri muamele yaptıkları sigorta sahiblerine karşı taahhüdlerinin ifasma teminat olmak üzere Hükûmete karşı biri sabit diğeri mütehavvil, iki nevi kefalet itasına mecburdurlar.

I - Sabit kefalet :

Şirketin faaliyeti yalnız yangın ve yahud yalnız hayat kısmına munhasır olduğu takdirde yetmiş beş bin lira,

Şirketin faaliyeti her iki kısma şamil olduğu takdirde, yüz bin lira,

Diğer sigorta muamelelerinden her şube için de yirmi beşer bin liradan ibarettir.

II - Mütehavvil kefalet :

Hayat hariç olmak üzere diğer sigorta şubeleri için her sene içinde Türkiyede tahsil ettiği bilûmum ücretler yekûnu üzerinden şirketin mezkûr sene içinde yaptığı masarif ile verdiği tazminat ve mükerrer sigorta suretile devir ve havale eylediği ücretler tenzil edildikten sonra kalacak bakiyenin yüzde yirmi beşinden ibarettir.

Müteakib senelerde de işbu kefalet miktarı, yukarıdaki fıkraya tevfiikan, mezkûr sene içinde tahsil edilen ücret ve yapılan masarife nazaran vukubulan tahavvülâta göre tayin ve tesbit edilir.

Nakliyat sigortaları için bu nisbet mezkûr sigorta şirketlerinin geçen sene içinde tahsil ettikleri ücretlerin yüzde on iki buçukundan ibarettir. İşbu yüzde on iki buçuk da yukarıdaki (II) numaralı bendin birinci fıkrası dairesinde hesap edilir.

Mütehavvil kefaletin hesabında, bir sene içindeki tediyat o sene tahsil olunan ücretler yekûnunu tecavüz eylediği takdirde, İktisad vekâletinin müsaadesini evvelden istihsal etmiş olmak şartile, aradaki fark ertesi sene ücretlerinden itası iktiza eden kefalet akçası için esas ittihaz olunacak miktardan tenzil olunur.)

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 1149 sayılı kanunun 9, 10 ve 13 ncü maddeleri aşağıda yazılı şekillerde değiştirilmiştir:

Madde 9 — Sigorta şirketleri muamele yaptıkları sigorta sahiblerine karşı taahhüdlerinin ifasma teminat olmak üzere Hükûmete biri sabit diğeri mütehavvil iki nevi kefalet itasına mecburdurlar.

I - Sabit kefalet,

Şirketin faaliyeti yalnız yangın ve yahud yalnız hayat kısmına münhasır olduğu takdirde yetmiş beş bin lira, şirketin faaliyeti her iki kısma şamil olduğu takdirde yüz bin lira,

Diğer sigorta muamelelerinden her kısım için de yirmi beşer bin liradan ibarettir.

II - Mütehavvil kefalet,

Hayat hariç olmak üzere diğer sigorta kısmaları için her sene içinde Türkiyede tahsil ettiği bilûmum ücretler yekûnu üzerinden şirketin mezkûr sene içinde yaptığı masarif ile verdiği tazminat ve mükerrer sigorta suretile devir ve havale eylediği ücretler tenzil edildikten sonra kalacak bakiyenin yüzde yirmi beşinden ibarettir.

Müteakib senelerde de işbu kefalet miktarı yukarıki fıkraya tevfiikan, mezkûr sene içinde tahsil edilen ücret ve yapılan masarife nazaran vukubulan tahavvülâta göre tayin ve tesbit edilir:

Nakliyat sigortaları için bu nisbet geçen sene içinde tahsil edilen ücretlerin yüzde on iki buçukundan ibarettir. İşbu yüzde on iki buçuk da yukarıdaki iki numaralı bendin birinci fıkrası dairesinde hesap edilir.

Bir seneye mahsus mütehavvil kefalet miktarı evvelki sene için teşkil edilmiş bulunan mütehavvil kefalet mikdarından fazla ise, aradaki fark şirkete itmam edilir ve noksan ise aradaki fark şirkete iade edilir .

ADLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİ

Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 1149 sayılı kanunun bazı maddelerinin tadiline ve mezkûr kanuna bazı hükümler ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 1149 sayılı kanunun 9, 10 ve 13 ncü maddeleri aşağıda yazılı şekillerde değiştirilmiştir :

Madde 9 — Sigorta şirketleri muamele yaptıkları sigorta sahiblerine karşı taahhüdlerinin ifasma teminat olmak üzere Hükûmete biri sabit, diğeri mütehavvil iki nevi kefalet itasma mecburdurlar.

A - Sabit kefalet:

Şirketin faaliyeti yalnız yangın ve yahud yalnız hayat kısmına munhasır olduğu takdirde 75 000 lira;

Şirketin faaliyeti her iki kısma şamil olduğu takdirde 100 000 lira

Diğ er sigorta muamelelerinden her kısım içinde 25 000 er liradan ibarettir.

B- Mütehavvil kefalet:

Hayat hariç olmak üzere diğ er sigorta kısımları için her sene içinde Türkiyede tahsil ettiği bilûmum ücretler yekûnu üzerinden şirketin mezkûr sene içinde yaptığı masraflar ile verdiği tazminat ve mükerrer sigorta suretile değ il ve havale eylediğ i ücretler tenzil edildikten sonra kalacak bakiyenin yüzde 25 ş inden ibarettir.

Müteakib senelerde de işbu kefalet mikdarı yukarıdaki fıkraya tevfikân, mezkûr sene içinde tahsil edilen ücret ve yapılan masraflara nazaran vuku bulan tahavvüllere göre tayin ve tesbit edilir.

Nakliyat sigortaları için bu nisbet geçen sene içinde tahsil edilen ücretlerin yüzde on iki buçüğundan ibarettir. İşbu yüzde on iki buçüğdan yukarıdaki B bendinin birinci fıkrası dairesinde hesap edilir. Bir seneye mahsus mütehavvil kefalet mikdarı evvelki sene için teşkil edilmiş bulunan mütehavvil kefalet mikdarından fazla ise aradaki fark şirkete itmam edilir ve noksan ise aradaki fark şirkete iade olunur.

Madde 10 : Sabit ve mütehavvil kefalet akçaları ancak aşağıdaki şekillerde istimal edilebilir:

- a) Türkiyede gayrimenkul emval iştirası,
- b) Hakikî kıymetlerinin % 50 sini tecavüz etmemek şartile emlâk terhini muamelesi,
- c) Türk lirası olarak nakden tevdiat,
- d) İktisad vekâletinin muvafakatile Devlet dahilî istikraz tahvilleri ve Türk şirketleri hisse senedat ve tahvilâtı.

Şu kadar ki, sabit ve mütehavvil kefalet akçalarının (a) ve (b) bendlerinde yazılı şekillerde kullanılabilecek kısmı % 50 yi tecavüz edemez.

Gerek Türkiyede gayrimenkul iştirası, gerek emlâk terhini muamelelerinde gayrimenkullerin kıymeti gayrisafi iradları üzerinden hesap edilir. Ancak, İktisad vekâletince lüzumunda yaptırılacak ekspertiz neticesinde teayyün eden kıymet gayrisafi irad esasma göre tesbit edilen kıymetten aşağı olursa işbu kıymet kabul olunur.

Şirket bu kıymetin kendisine tebliğinden itibaren 15 gün içinde itiraz eylediği takdirde, mahallî ticaret mahkemesi reisi ve ticaret mahkemesi bulunmayan yerlerde ticaret davalarına bakan mahkeme reisi veya asliye hâkimi tarafından seçilecek mutahassıs bir ehli hibreye tedkik ettirerek gayri menkulün gayri safi irad esasma göre tesbit edilmiş olan kıymetinin tenezzül etmiş olup olmadığını ve tenezzül etmiş ise miktar ve nisbetini tayin eder. Bu husustaki karar katidir.

Gayri menkullerin kıymetlerinde tenezzül vuku bulduğu tebeyyün ederse İktisad vekâletinin tahriri talebi üzerine azamî 15 gün içinde şirketçe fark kapatılır.

Bu maddede yazılı gayri menkullere aid yangın poliçeleri İktisad vekâleti namma tanzim olunur.

İktisad vekâletinin muvafakatile Devlet dahilî istikraz tahvilleri, Türk şirketleri hisse senedleri ve tahvilâtının kıymetleri bankaya tevdi edildikleri tarihe tekaddüm eden günün vasatî borsa kurlarına nazaran tesbit olunur. Bu kıymetlerde her hangi bir sebeble tenezzül vukubulduğu takdirde, tahriri talep üzerine azamî bir hafta içinde şirketçe fark kapatılır.

Madde 10 — Sabit ve mütehavvil kefalet akçeleri ancak aşağıdaki şekillerde istimal edilebilir.

- a) Türkiyede gayrimenkul emval iştirası,
- b) Hakikî kıymetlerinin yüzde ellisini tecavüz etmemek şartile emlâk terhini muamelesi,
- c) Türk lirası olarak nakden tevdiat,
- d) İktisad vekâletinin muvafakatile Devlet dahilî istikraz tahvilleri ile sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketleri hisse senedat ve tahvilâtı.

Şu kadar ki, sabit ve mütehavvil kefalet akçelerinin (a) ve (b) bendlerinde yazılı şekillerde kullanılabilecek miktarı yüzde elliye tecavüz edemez.

Gerek Türkiyede gayrimenkul iştirası gerek emlâk terhini muamelelerinde gayrimenkullerin kıymeti gayrisafi iradları üzerinden hesap edilir. Ancak İktisad vekâletince lüzumunda yaptırılacak ekspertiz neticesinde teayyün eden kıymet gayrisafi irad esasma göre tesbit edilen kıymetten aşağı olursa işbu kıymet kabul olunur.

Şirket bu kıymetin kendisine tebliğinden itibaren 15 gün içinde itiraz eylediği takdirde, mahallî ticaret mahkemesi reisi ve ticaret mahkemesi bulunmayan yerlerde ticaret davalarına bakan mahkeme reisi veya asliye hâkimi tarafından seçilecek mütehasıs bir ehli hibreye tedkik ettirerek gayrimenkulün gayrisafi irad esasma göre tesbit edilmiş olan kıymetinin tenezzül etmiş olup olmadığını ve tenezzül etmiş ise miktar ve nisbetini tayin eder, bu husustaki karar katıdır.

Gayrimenkullerin kıymetlerinde tenezzül vukubulduğu tebeyyün ederse İktisad vekâletinin tahriri talebi üzerine azamî otuz gün içinde şirketçe fark kapatılır.

Bu maddede yazılı gayrimenkullere aid yangın poliçeleri İktisad vekâleti namma tanzim olunur.

Devlet Dahilî istikraz tahvilleri ile sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketleri hisse senedleri ve tahvilâtının kıymetleri bankaya tevdi edildikleri tarihe tekaddüm eden günün vasatî borsa kurlarına nazaran tesbit olunur. Bu kıy-

Ad. E.

Madde 10 — Sabit ve mütehavvil kefalet akçeleri ancak aşağıdaki şekillerde istimal edilebilir.

A - Türkiyede gayrimenkul emval iştirası,

B - Hakikî kıymetlerinin yüzde ellisini teca-vüz etmemek suretile ipotek muamelesi,

C - Türk lirası olarak nakden tevdiat,

D - İktisad vekâletinin muvafakatile Devlet dahilî istikraz tahvilleri ile sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketlerinin hisse senedleri ve tahvilleri ,

Şu kadar ki, sabit ve mütehavvil kefalet akçelerinin (A) ve (B) bendlerinde yazılı şekillerde kullanılabilecek miktarı yüzde elliye tescavüz edemez.

Gerek Türkiyede gayrimenkul iştirası gerek ipotek muamelelerinde gayrimenkullerin kıymeti gayrisafi iradları üzerinden hesap edilir. Ancak İktisad vekâletince lüzumunda yaptırılacak ekspertiz neticesinde taayyün eden kıymet gayrisafi irad esasına göre tesbit edilen kıymetten aşağı olursa işbu kıymet kabul olunur.

Şirket bu kıymetin kendisine tebliğinden itibaren on beş gün içinde itiraz eylediği takdirde, mahallî ticaret mahkemesi reisi ve ticaret mahkemesi bulunmayan yerlerde ticaret davalarına bakan mahkeme reisi veya Adliye hâkimi, seçeceği mütehassıs bir ehlihibreye kifayeti tedkik ettirerek gayrimenkulün gayrisafi irad esasına göre tesbit edilmiş olan kıymetinin tenezzül etmiş olup olmadığını ve tenezzül etmiş ise miktar ve nisbetini tayin eder. Bu husustaki karar katgidir.

Gayrimenkullerin kıymetlerinden tenezzül vuku bulunduğu tebeyyün ederse İktisad vekâletinin tahrirî tolebi üzerine azamî otuz gün içinde şirketçe fark kapatılır.

Bu maddede yazılı gayrimenkullere aid yangın poliçeleri İktisad vekâleti namma tanzim olunur.

Devlet dahilî istikraz tahvilleri ile sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketlerinin hisse senedlerinin ve tahvillerinin kıymetleri, bankaya tevdi edildikleri tarihe tekaddüm eden günün vasatî borsa kurlarına nazaran tesbit olunur. Bu kıymetlerde her hangi bir sebeble tenezzül

Hü.

İk. E.

Nakid ve İktisad vekâletinin muvafakatile Devlet dahilî istikraz tahvillerile Türk şirketleri hisse senedat ve tahvilâtı İktisad vekâletinin yediemin olarak göstereceği millî bankalarda muhafaza olunur. Bu suretle yapılacak mevduat mukabilinde iki nüsha olarak bankadan alınacak makbuzun bir nüshası, mezkûr mevduatın vekâletinin emri olmadıkça iade edilemeyeceğine dair bir mektubla beraber, İktisad vekâletine tevdi olunur.

Gayri menkûl iştirasile emlak terhini muamelelerine aid resmî senedlerin birer tasdikli sureti İktisad vekâletine tevdi edilerek mezkûr senedlere ve tapu dairelerindeki kayıma İktisad vekâletinin müsaadesi olmadıkça hiç bir fe-rağ muamelesi kabul edilemeyeceğine dair meşruhat verilir.

Ecnebi sigorta şirketlerinin gayri menkul emvâle tasarrufları hakkındaki ahdî hükümler kemakân bakidir.)

metlerde herhangi bir sebeble tenezzül vukubulduğu takdirde, İktisad vekâletinin tahriri talebi üzerine azamî otuz gün içinde şirketçe fark kapatılır.

Nakid ve Devlet dahilî istikraz tahvilleri ile sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketleri hisse senedat ve tahvilâtı İktisad vekâletinin yedi emin olarak göstereceği millî bankalarda İktisad vekâleti emir ve namna bloke şekilde muhafaza olunur. Bu suretle yapılacak tevdiat mukabilinde iki nüsha olarak tanzim edilecek makbuzlardan bir nüshası banka tarafından İktisad vekâletine gönderilir. İktisad vekâletinin emir ve müsaadesi olmadıkça işbu tevdiat hiç bir suretle hiç bir tarafa verilmez ve iade olunamaz. Millî bankalarda bloke edilmiş olan Devlet dahilî istikraz tahvilleri ile sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketleri hisse senedat ve tahvilâtının kısmen veya tamamen değiştirilmesi veya satılması alâkadar sigorta şirketi tarafından talep edildiği takdirde müstevdi banka bu muameleleri İktisad vekâletinin müsaadesi alınmaksızın yapmağa mezdur. Şu kadar ki, değiştirilen veya satılan Devlet dahilî istikraz tahvilleri ile sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketlerinin hisse senedat ve tahvilâtının yerine muamele tarihinde muteber listede yazılı muadil kıymette diğerlerinin veya bu miktara tekabül eden nakdin ikamesi ve keyfiyetin azamî üç gün zarfında İktisad vekâletine banka tarafından ihbarı ve yeni makbuzun irsali şarttır.

İktisad vekâletince kabul edilecek olan Devlet dahilî istikraz tahvilleri ile sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketleri hisse senedat ve tahvilâtının listesi mezkûr vekâletçe tesbit ve alkadar bankalarla sigorta şirketlerine bildirilir.

Bankalara yapılacak tevdiat dolayısıyla verilecek ve alınacak faiz ve komisyonlarla muhafaza ücretleri nisbetlerinde yediemin bankalarla şirketler arasında ihtilâf çıktığı takdirde İktisad vekâletinin kararı muteberdir.

Gayrimenkul iştirasile emlak terhini muamelelerine aid resmî senedlerin birer tasdikli sureti

Ad. E.

vuku bulduğu takdirde, İktisad vekâletinin tahriri talebi üzerine azamî otuz gün içinde şirketçe fark kapatılır.

Nakid ve Devlet dahilî istikraz tavilleri ile sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketlerinin hisse senedleri ve tahvilleri İktisad vekâletinin yediemin olarak göstereceği millî bankalarda İktisad vekâleti emir ve namma bloka şekliyle muhafaza olunur. Bu suretle yapılacak tevdiat mukabilinde iki nüsha olarak tanzim edilecek makbuzlardan bir nüshası banka tarafından İktisad vekâletine gönderilir. İktisad vekâletinin emir ve müsaadesi olmadıkça işbu tevdiat hiç bir suretle hiç bir tarafa verilemez ve iade olunamaz. Millî bankalarda bloka edilmiş olan Devlet dahilî istikraz tahvilleri ile sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketlerinin hisse senedlerinin ve tahvillerinin kısmen veya tamamen değiştirilmesi veya satılması alâkadar sigorta şirketi tarafından toleb edildiği takdirde müstevdi banka bu muameleleri İktisad vekâletinin müsaadesi almmaksızın yapmağa mezundur. Şu kadar ki değiştirilen veya satılan Devlet dahilî istikraz tahvilleriyle sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketlerinin hisse senedlerinin ve tahvillerinin yerine muamele tarihinde muteber listede yazılı muaddil krymette diğerlerinin bu mikdara tekabül eden nakdin ikamesi ve keyfiyetin azamî üç gün zarfında İktisad vekâletine banka tarafından ihbarı ve yeni makbuzun irsali şarttır.

İktisad vekâletince kabul edilecek olan Devlet Dahilî istikraz tahvilleri ile sermayesi kısmen veya tamamen Devlete aid müesseselerin ve belediyelerin ve Türk şirketlerinin hisse sened ve tahvillerinin listesi mezkûr vekâletçe tesbit ve alâkadar bankalarla sigorta şirketlerine bildirilir.

Bankalara yapılacak tevdiat dolayısıyla verilecek ve alınacak faiz ve komisyonlarla muhafaza ücretleri nisbetlerinde yediemin bankalarla sigorta şirketleri arasında ihtilâf çıktığı takdirde keyfiyet İktisad vekâletince tedkik ve karara rabtolunur. Bu karar katği ve taraflar için muteberdir.

Gayrimenkul iştirasile ipotek muamelelerine

Hü.

İk. E.

(Madde 13 — Sigorta şirketleri senelik plân-
çolarını ve kâr ve zarar hesaplarını İktisad vekâ-
letince tesbit edilecek formüle muvafık olarak
tanzime mecburdurlar.)

İKİNCİ MADDE — Türkiye Cümhuriyeti
hududları dahilinde hayat üzerine iş yapan si-
gorta şirketleri, tahsil ettikleri gayri safi prim
üzerinden, sigortalılara karşı teahhüd eyle-
dikleri müemmen sermayenin teminatı olmak
üzere riyazî ihtiyat akçesi tefrik ve tesis etmeğe
mecburdurlar.

Riyazî ihtiyat akçelerinin hesap tarzı ile
bu hesapda esas ittihaz edilecek faiz nisbetinin
ve vefiyat cetvellerinin İktisad vekâleti tarafın-
dan tasdik edilmiş olması şarttır.

Riyazî ihtiyat akçeleri, reasürörlerin hisse-
sini de ihtiva edecektir. Ancak mükerrer sigorta
hakkındaki 1160 numaralı kanuna göre Millî
reasürans Türk Anonim şirketine verilmesi mec-
burî olan hisseye aid riyazî ihtiyat mezkûr
şirket tarafından işbu kanun hükümlerine uy-
gun olarak tesis edilecektir.

Türk Anonim şirketine verilmesi mecburî olan
hisseye aid riyazî ihtiyat akçeleri mezkûr şirket
tarafından işbu kanun hükümlerine uygun ola-
rak tesis edilecektir.

İktisad vekâletine tevdi edilerek mezkûr sened-
lere ve tapu dairelerindeki kaydine İktisad vekâ-
letinin müsaadesi olmadıkça ferağ ve mülkiyeti
tahdid edici hiç bir muamele yapılamayacağına
dair meşruhat verilir.

Ecnebi sigorta şirketlerinin gayrimenkul em-
vale tasarrufları hakkındaki ahdi hükümler
kemakân bakidir.

Madde 13 — Sigorta şirketleri, senelik bilân-
çolarını ve kâruzarar hesaplarını İktisad vekâle-
tince tesbit edilecek formüllere muvafık olarak
tanzime mecburdurlar. Bu formüllere göre şir-
ketlerin her sigorta kısımları için ayırmak mec-
buriyetinde bulunacakları bilûmum teknik ih-
tiyatlar kazanç vergisine matrah teşkil etmez..

MADDE 2 — Türkiye Cümhuriyeti hududları
dahilinde hayat üzerine iş yapan sigorta şirket-
leri, sigortalılara karşı taahhüd eyledikleri mü-
emmen meblâğın teminatı olmak üzere, safi prim-
ler üzerinden riyazî ihtiyat akçesi tefrik ve tesis
etmeğe mecburdurlar.

Riyazî ihtiyat akçelerinin hesap tarzı ile bu
hesabda esas ittihaz edilecek faiz nisbetinin ve
vefiyat cetvellerinin İktisad vekâleti tarafından
tasdik edilmiş olması şarttır

Riyazî ihtiyat akçeleri reasürörlerin hissesini
de ihtiva edecektir. Ancak mükerrer sigorta
hakkındaki 1160 numaralı kanuna göre Millî
reasürans Türk anonim şirketine verilmesi mec-
burî olan hisseye aid riyazî ihtiyat akçeleri mez-
kûr Şirket tarafından işbu kanun hükümlerine
uygun olarak aşağıdaki şekilde tesis edilecektir.

Millî reasürans Türk anonim şirketine dev-
rolunan hisseye aid olmak üzere işi devreden si-
gorta şirketi ile Millî reasürans Türk anonim
şirketi arasında mezkûr hisseye mahsus riyazî
ihtiyat akçeleri teminatı için husûî mukavele-
name hükümleri mucibince işbu kanun hükümle-
ri dairesinde tesis edilen karşılıklar Millî reasü-
rans Türk anonim şirketi tarafından İktisad
vekâleti emrine aynen teminat olarak gösteri-
lir. Bu suretle tesis edilen riyazî ihtiyat akçe-
leri karşılıklarının tamamen veya kısmen iadesi
hususunda ayrıca İktisad vekâletinin müsaadesi
lâhik olacaktır. Hususî mukavelemeler meri-
yetten sakit olduğu takdirde Millî reasürans

Ad. E.

aid resmî senedlerin birer tasdikli sureti İktisad vekâletine tevdi edilerek mezkûr senedlere veya tapu dairelerindeki kaydine İktisad vekâletinin müsaadesi olmadıkça ferâğ ve mülkiyeti tahdid edici hiç bir muamele yapılamıyacağına dair meşruhat verilir.

Ecnebi sigorta şirketlerinin gayrimenkul emvâle tasarrufları hakkındaki ahdi hükümler ke-makân bakidir.

Madde 13 — Sigorta şirketleri, senelik bilân-golarını ve kâr ve zarar hesaplarını İktisad ve-kâletince tesbit edilecek formüllere muvafık olarak tanzime mecburdurlar. Bu formüllere gö-re şirketlerin her sigorta kısımları için ayırmak mecburiyetinde bulunacakları bilûmum teknik ihtiyatlar kazanç vergisine matrah teşkil etmez.

MADDE 2 — Türkiye dahilinde hayat üzeri-ne iş yapan sigorta şirketleri, sigortalılarına karşı vaki olan taahhüdlerinin teminatı olmak üzere safi primler üzerinden riyazî ihtiyat ak-çesi tefrik ve tesis etmeğe mecburdurlar.

Riyazî ihtiyat akçelerinin hasab tarzı ile bu hesapda esas ittihaz edilecek faiz nisbetinin ve vefiyat cetvellerinin iktisad vekâleti tarafından tasdik edilmiş olması şarttır.

Riyazî ihtiyat akçeleri reasürörlerin hissesi-ni de ihtiva edecektir. Ancak mükerrer sigorta hakkındaki 1160 numaralı kanuna göre millî reasürans Türk Anonim şirketine verilmesi mec-burî olan hisseye aid riyazî ihtiyat akçeleri mezkûr şirket tarafından işbu kanun hükümle-rine uygun olarak aşağıdaki şekilde tesis edi-lecektir.

Millî reasürans Türk anonim şirketine dev-rolunan hisseye aid olmak üzere işi devreden sigorta şirketi ile Millî reasürans Türk anonim şirketi arasında mezkûr hisseye mahsus riyazî ihtiyat akçeleri teminatı için hususî mukavele-name hükümleri mucibince işbu kanun hüküm-leri dairesinde tesis edilen karşılıklar Millî re-asürans Türk anonim şirketi tarafından İktisad vekâleti emrine aynen teminat olarak gösteri-lir; bu suretle tesis edilen riyazî ihtiyat akçe-leri karşılıklarının tamamen veya kısmen iade-si hususunda ayrıca İktisad vekâletinin müsa-adesi lâhik olacaktır. Hususî mukavelenameler meriyetten sakit olduğu takdirde Millî reasü-

Hü.

İk. E.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Riyazî ihtiyat akçelerinin istimal şekilleri ve bu hususta tatbik edilecek hükümler bu kanunun birinci maddesile değiştirilmiş olan 1149 sayılı kanunun 10 ncu maddesinde sabit ve mütehavvil kefalet akçeleri için gösterilen şekillerden ve hükümlerden ibarettir.

Riyazî ihtiyat hesapları her yılın sonunda tesbit edildikten sonra, bunların karşılıkları ve teminat şekilleri gösterilmek suretile, azamî üç ay içinde İktisad vekâletine tevdi olunur.

Vekâletçe yapılacak tedkikat neticesinde, hesap yanlışlığı, karşılık kifayetsizliği veya istimal şekillerinin kanun hükümlerine uymaması sebeplerle lüzumlu tashihlerin icrası sigorta şirketine tebliğ edildiği takdirde, iki ay içinde bu tebliğin yerine getirilmesi mecburidir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Riyazî ihtiyat akçası karşılıklarından hesap senesi içinde herhangi bir sebeble mehuzatta bulunulamaz. Hesap senesi sonunda ihtiyat akçalarından tenzili lâzımgelen mikdarlar hakkında şirketçe vaki olacak müracaat İktisad vekâletince tetkik ve indelhace şirkette yaptıracağı teftiş neticesinde haklı görüldüğü takdirde, tenzili talep edilen maddî karşılık şirket emrine verilir.

Şayet şirket fevkalâde sebebler karşısında riyazî ihtiyat akçesi karşılıklarına müracaat mecburiyetinde kaldığını İktisad vekâletine bildirdiği takdirde, vekâletçe derhal şirketin teknik ve malî vaziyeti esaslı bir teftişe tâbi tutulur. Teftiş neticesine göre şirketçe gösterilen zaruret yerinde görüldüğü takdirde tensib edilecek mikdar şirket emrine âmade tutulur, veyahud şirketin tasfiyesi resen talep olunur.

BEŞİNCİ MADDE — Riyazî ihtiyat akçelerinin karşılıklarını teşkil eden bilcümle gayrimenkuller ve menkul kıymetler üzerinde sigortalılar imtiyazlı alacaklı addolunurlar. İflâs

Türk anonim şirketine devrolunan hisseye aid riyazî ihtiyat akçeleri hakkında bu maddenin evvelki fıkraları hükmü caridir.

MADDE 3 — Riyazî ihtiyat akçelerinin istimal şekilleri ve bu hususta tatbik edilecek hükümler, bu kanunun birinci maddesile değiştirilmiş olan 1149 sayılı kanunun 10 ncu maddesinde sabit ve mütehavvil kefalet akçeleri için gösterilen şekiller ve hükümlerle hayat mukavelenameleri şartları dairesinde şirketlerin sigortalılarına yaptıkları ikrazat muamelelerinden ibarettir.

Riyazî ihtiyat hesapları her yılın sonunda tesbit edildikten sonra, karşılıkları ve teminat şekilleri gösterilmek suretile azamî dört ay içinde İktisad vekâletine tevdi olunur.

Vekâletçe yapılacak tedkikat neticesinde hesap yanlışlığı karşılık kifayetsizliği veya istimal şekillerinin kanun hükümlerine uymaması sebeplerle lüzumlu tashihlerin icrası sigorta şirketine tebliğ edildiği takdirde azamî iki ay içinde bu tebliğin yerine getirilmesi mecburidir.

MADDE 4 — Riyazî ihtiyat akçesi karşılıklarından hesap senesi içinde herhangi bir sebeble mehuzatta bulunulamaz. Hesap senesi sonunda ihtiyat akçelerinden tenzili lâzımgelen mikdarlar hakkında şirketçe vaki olacak müracaat İktisad vekâletince tetkik ve indelhace şirkette yaptıracağı teftiş neticesinde haklı görüldüğü takdirde, tenzili talep edilen mikdar şirkete iade edilir.

Şirket fevkalâde sebebler karşısında riyazî ihtiyat akçesi karşılıklarına müracaat mecburiyetinde kaldığını İktisad vekâletine bildirdiği takdirde vekâletçe derhal şirketin teknik ve malî vaziyeti esaslı bir teftişe tâbi tutulur. Teftiş neticesine göre şirketçe gösterilen zaruret yerinde görüldüğü takdirde tensib edilecek mikdar şirkete iade olunur. Veyahud şirketin tasfiyesi resen İktisad vekâletince alâkadar mahkemeden talep olunur.

Bu madde hükümleri mütehavvil kefalet akçeleri hakkında dahi caridir.

MADDE 5 — Riyazî ihtiyat akçelerinin karşılıklarını teşkil eden bilcümle menkul ve gayrimenkul kıymetler üzerinde hayat sigortalıları imtiyazlı alacaklıdır.

Ad. E.

rans Türk anonim şirketine devrolunan hisseye aid riyazî ihtiyat akçeleri hakkında bu maddenin evvelki fıkraları hükmü caridir.

MADDE 3 — Riyazî ihtiyat akçelerinin istimal şekilleri ve bu hususta tatbik edilecek hükümler, bu kanunun birinci maddesile değiştirilmiş olan 1149 sayılı kanunun 10 ncu maddesinde sabit ve mütehavvil kefalet akçeleri için gösterilen şekiller ve hükümler ile hayat mukavelenameleri şartları dairesinde şirketlerin sigortalılarına yaptıkları ikrazat muamelelerinden ibarettir.

Riyazî ihtiyat hesapları her yılın sonunda tesbit edildikten sonra, karşılıkları ve teminat şekilleri gösterilmek suretile azamî dört ay içinde İktisad vekâletine tevdi olunur.

Vekâletçe yapılacak tedkikat neticesinde hesab yanlışlığı, karşılık kifayetsizliği veya istimal şekillerinin kanun hükümlerine uymaması sebepleriyle lüzumlu tashihlerin icrası sigorta şirketine tebliğ edildiği takdirde azamî iki ay içinde bu tebliğin yerine getirilmesi mecburidir.

MADDE 4 — Riyazî ihtiyat akçesi karşılıklarından hesap senesi içinde her hangi bir sebeple mehuzatta bulunulamaz. Hesap senesi sonunda ihtiyat akçelerinden tenzili lâzımgelen mikdarlar hakkında şirketçe vaki olacak müracaat İktisad vekâletince tedkik ve icabında şirkette yapacağı teftiş neticesinde haklı görüldüğü takdirde, tenzili talep edilen mikdar şirkete iade edilir.

Şirket fevkalâde sebebler karşısında riyazî ihtiyat akçesi karşılıklarına müracaat mecburiyetinde kaldığını İktisad vekâletine bildirdiği takdirde vekâletçe derhal şirketin teknik ve malî vaziyeti esaslı bir teftişe tâbi tutulur. Teftiş neticesine göre şirketçe gösterilen zaruret yerinde görüldüğü takdirde tensib edilecek mikdar şirkete iade olunur veyahud şirketin tasfiyesi resen İktisad vekâletince alâkadar mahkemedin talep olunur.

Bu madde hükümleri mütehavvil kefalet akçeleri hakkında dahi caridir.

MADDE 5 — Riyazî ihtiyat akçelerinin karşılıklarını teşkil eden bilcümle menkul ve gayrimenkul kıymetleri hayat sigortalılarının alacaklarına karşılıktır; bu alacaklar istifa edil-

Hü.

vukuunda, bu karşılıklar, tasfiye neticesi beklenmeksizin, mevcut sigortaları bu kanunun 9 ncu maddesi mucibince kabul eden diğer sigorta şirketlerine devrolunur.

ALTINCI MADDE — Sigorta şirketleri riyazî ihtiyatlarının bu kanun hükümlerine göre hesap ve tesbitinden mesul olmak üzere müte-hassıs bir memur intihab ve iktisad vekâletine bildirmeğe mecburdurlar.

YEDİNCİ MADDE — Hayat üzerine iş yapan sigorta şirketleri Türkiye dahilinde akde-decekleri her nevi hayat sigortalarını Türk li-rası üzerinden yapmağa mecburdurlar.

SEKİZİNCİ MADDE — Sigorta şirketleri riyazî ihtiyatlarına müteallik bütün hesap, kayid ve vesikaları idare merkezlerinde bulundurmağa mecburdurlar.

Ecnebi şirketler, bundan başka, Türkiyedeki taahhüdlerine aid olub merkezlerince tutulan hesaplar, kayıtlar ve vesikalar ile karşılık hesaplarını ve bilhassa envanter kartlarının aynı Türkiyede merkez ittihaz ettikleri mahalde bulundururlar.

Sigorta şirketleri bu maddede yazılı bilû-mum hesap ve vesikaları bu kanunun tatbikini murakabe ile mükellef olanlara irae etmeğe mecburdurlar.

DOKUZUNCU MADDE — Bir hayat sigor-tası portföyü, ancak tezammün ettiği taahhü-datın bu kanun hükümleri dahilinde tesis edilmiş maddî karşılıklarıyla beraber devrolunabi-lir. Ancak devri tekabbül eden şirket yeni iş almış sayılır bu kanun hükümlerine tâbi olur.

İk. E.

MADDE 6 — Sigorta şirketleri riyazî ihti-yatlarının bu kanun hükümlerine göre hesap ve tesbitinden mesul olmak üzere bir müte-hassıs intihab etmeğe ve keyfiyeti üç ay içinde İktisad vekâletine bildirmeğe mecburdurlar.

MADDE 7 — Aynen.

MADDE 8 — Sigorta şirketleri riyazî ihti-yatlarına müteallik bütün hesap, kayid ve ve-sikaları Türkiyedeki idare merkezlerinde bulundurmağa mecburdurlar. Ecnebi şirketler bun-dan başka Türkiyedeki taahhüdlerine aid olub merkezlerince tutulan hesaplar kayidler ve ve-sikalalar ile karşılık hesaplarını ve bilhassa envanter kartlarının aynı Türkiyede merkez ittihaz ettikleri mahalde bulundururlar.

Sigorta şirketleri bu maddede yazılı bilûmum hesap ve vesikaları bu kanunun tatbikini mu-rakabe ile mükellef olanlara irae etmeğe mec-burdurlar.

MADDE 9 — Bir hayat sigorta portföyü ancak tazammun ettiği taahhüdâtın bu kanun hüküm-leri dahilinde karşılıkları tamamen tesis edil-mek şartıyla devralınabilir; devri kabul eden şirket yeni iş almış sayılır ve bu kanun hüküm-lerine tâbi olur.

İflâs vukuunda, hayat sigorta portföyünün bütün hukuk ve vecaibile devrini kabul eden şirket mevcut bulunduğu takdirde tasfiye neti-cesi beklenmeksizin İktisad vekâletinin muva-

Ad. E.

medikçe bunlardan hiç bir borcu ödenemez.

MADDE 6 — Hükümet teklifinin yedinci maddesi aynen.

MADDE 7 — Sigorta şirketleri riyazî ihtiyatlarına müteallik bütün hesap, kayid ve vesikaları Türkiyedeki idare merkezlerinde bulundurmağa mecburdurlar. Ecnebi şirketler bundan başka Türkiyedeki taahhüdlerine aid olub merkezlerince tutulan hesapları, kayidler ve vesikalar ile karşılık hesaplarını ve envanter kartlarının aynini Türkiyede merkez ittihaz ettikleri mahalde bulundurmakla mükelleftirler.

Sigorta şirketleri bu maddede yazılı bilûmum hesap ve vesikaları bu kanunun tatbikını mürakabe ile mükellef olanlara irae etmeğe mecburdurlar.

MADDE 8 — Bir hayat sigorta portföyü ancak tazammun ettiği taahhüdâtın bu kanun hükümleri dahilinde karşılıkları tamamen tesis edilmek şartile devralınabilir; devri kabul eden şirket yeni iş almış sayılır ve bu kanun hükümlerine tâbi olur.

İflâs vukuunda, hayat sigorta portföyünün bütün hukuk ve vekaibile devrini kabul eden şirket mevcut bulunduğu takdirde tasfiye neticesi beklenmeksizin İktisad vekâletinin muvafakatile devir yapılır.

MADDE 9 — Ödenmesi lâzım hale gelibde istihkak sahiblerince aranmayan paralar ödenmesi icab ettiği tarihten itibaren on senenin mürûruna kadar sigorta şirketleri nezdinde müstahikleri namına hususî bir hesap da muhafaza olunur; işbu paralar sigorta şirketlerince Devlet tahvillerine plâse edilmek suretile işletilir ve bu kabil paraların tafsilâtlı bir listesi her sene sonunda şirket bilânçosu ile birlikte İktisad vekâletine tevdi olunur.

Hil.

Ik. E.

fakatile devir yapılır.

ONUNCU MADDE — Sigorta şirketlerinden (10) senedenberi istihkak sahipleri tarafından aranılmamış haklara tekabül eden mebalîğ, 2999 sayılı kanunun 41 nci maddesi hükümlerine tâbidir.

MADDE 10 — İşbu kanunun meriyeti tarihinden sonra vacibütediye hale gelib sigorta şirketlerinden istihkak sahiplerince on sene müddetle müstemirren aranılmayan haklara tekabül eden meblâğ, poliçe sahiplerinin isim ve son adreslerini gösterir bir cetvelle birlikte Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına tevdi olunur. Cümhuriyet Merkez bankası bu mebalîği tevdi tarihinden itibaren iki sene müddetle muhafaza ve bu müddet zarfında sahib veya varisleri tahkika çalışmakla beraber her sene başı eshabı namına tebliğat ve gazetelerle de sahib veya varislerinin bankaya müracaatlarını ilân eder. Mezkûr iki senenin hitamında da sahibi veya varisi çıkmayan bu kabil haklar Devlete intikal eder.

ON BİRİNCİ MADDE — 1149 numaralı kanun ile bu kanuna aykırı harekette bulunan hakikî ve hükmi şahıslar 100 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler.

Tekerrür halinde, mükerrirler bir haftadan altı aya kadar hapis cezasile cezalandırılacakları gibi muamele icrasından da men olunurlar.

Mükerrir hümi şahıs ise, bu kanunun 14 ncü maddesinde yazılı mümessil ve mesullerile kanuna aykırı fiili işlemiş olan şahıs bir haftadan altı aya kadar hapis cezasile cezalandırılır ve hükmi şahıs muamele icrasından men edilir.

MADDE 11 — 1149 numaralı kanun ile bu kanuna aykırı harekette bulunan hakikî ve hükmi şahıslar İktisad vekâletinin talebi üzerine vaki olacak takibat neticesinde 100 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirler. Tekerrür halinde, mükerrirler 200 liradan 2 000 liraya kadar ağır para cezasına veya bir haftadan altı aya kadar hapis ile mahkûm edilirler veya muamele icrasından muvakkaten veya müebbeden menolunurlar. Bu cezaların tevhidî caizdir.

Mükerrir hükmi şahıs ise yukarıki cezalar bu kanunun 14 ncü maddesinde yazılı mümessil ve mesulleri ile kanuna aykırı fiili işlemiş olan şahıslar hakkında dahi tatbik olunur.

Ad. E.

On senelik müddetin hitamı tarihinden itibaren altı ay zarfında sigorta şirketleri tarafından, poliçe sahiblerinin isim ve son adreslerini ve poliçe tarih ve numaralarını gösterir bir cetvel ile bu paralar veya mukabilleri olan Devlet tahvilleri faizleriyle birlikte Maliye vekâleti emrine Türkiye Cumhuriyet merkez banka-sma tevdi olunur. Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası, tevdi tarihinden itibaren bu paraları iki sene müddetle muhafaza ve bu müddet zarfında bunların müstahiklerini tahkika çalışmakla beraber her sene başı müstahikleri namma tebliğat icra ve gazetelerle de müstahiklerinin bankaya müracaatlarını ilân eder. Mezkûr iki senenin hitamında da müstahikleri çıkmayan paralar Devlete intikal eyler.

MADDE 10 — 1149 sayılı kanun ile bu kanun hükümlerine aykırı hareket edenler İktisad vekâletinin talebi üzerine vaki olacak takibat neticesinde işledikleri fiilin derecesine ve bu fiilden doğan zararın mikdarına göre elli liradan bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Mükerrirler hakkında verilecek para cezası iki kat olarak hükmolunacağı gibi ayrıca bir haftadan altı aya kadar da hapis cezası hükmolunabilir.

MADDE 11 — Riyazi ihtiyatları, kasden yanlış hesap ve tesbit eden bu iş ile vazifeli memur ile bu işle kasden iştiraki tebeyyün edenler fiilleri ceza kanununa göre daha ağır bir suç teşkil etmediği takdirde İktisad vekâletinin talebi üzerine vuku bulacak takibat neticesinde bir aydan bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar ve bir daha sigorta şirketlerinde istihdam olunamazlar.

Hü.

ON İKİNCİ MADDE — Riyazî ihtiyatları, kasden, kanun hükümlerine aykırı surette hesap ve tesbit eden mesul mütehassıs ile bu file kasden iştirâki tebeyyün edenler bir aydan bir seneye kadar hapis cezasile cezalandırılırlar ve bir daha sigorta müesseselerinde ve Devlet hizmetlerinde istihdam olunamazlar.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun tabikini murakabe vazifesile mükellef olanlardan, vazifeleri dolayisile ifşasında zarar melhuz olan bir sırra vakıf olubta makul bir sebebe müstenid olmaksızın o sırrı ifşa edenler üç aydan bir seneye kadar hapis cezasile cezalandırılırlar. Bu gibiler, Devlet hizmetinde bir daha istihdam edilemezler.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — 11 nci maddenin son fıkrasında yazılı tekerrür halinde cezaî mesuliyet, kanun hükmünü yerine getirmekle mükellef olan idare meclisi reis ve azalarından ve imzaları ile şirketi ilzama salâhiyetli müdür ve memurlardan cezayı müstelzim fili işlemiş veya buna iştirak etmiş veya buhususta emir vermiş olanlara racidir.

ON BEŞİNCİ MADDE — Bir sigorta şirketinin iflâsı halinde, o şirketin idare meclisi reisi ve azalarile imzaları şirketi ilzam eden memurların kanunî hükümlere aykırı hareketleri iflâsa sebep olmuşsa, İktisad vekâletinin veya bu vekâleti temsil eden makamların talebi üzerine bunların da şahsan iflâslarına karar verilir ve haklarında icra ve iflâs kanununun 6 ve 7 nci babları hükümleri tatbik olunur.

ON ALTINCI MADDE — Sigorta şirketlerinin murakabesile mükellef olmak üzere İktisad vekâletinde icabeden teşkilât vücuda getirilir.

ON YEDİNCİ MADDE — 1149 numaralı kanunun 14 ve 21 nci maddeleri ilga edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 1 — Bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren altı ay içinde riyazî ihtiyat akçalarile karşılıklarının ve iki ay içinde de kefalet akçalarının bu kanun hükümlerine göre hesap ve tesbit ve teminat olarak irae edil-

İk. E.

MADDE 12 — Riyazî ihtiyatları, kasten kanun hükümlerine aykırı surette hesap ve tesbit eden mesul mütehassıs ile bu file kasten iştiraki tebeyyün edenler İktisad vekâletinin talebi üzerine vuku bulacak takibat neticesinde bir aydan bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar ve bir daha sigorta müesseselerinde ve Devlet hizmetlerinde istihdam olunmazlar.

MADDE 13 — Aynen.

MADDE 14 — Aynen.

MADDE 15 — Aynen.

MADDE 16 — Aynen.

MADDE 17 — Aynen.

MUVAKKAT MADDE 1 — 1937 senesi sonundaki kayıtlara göre, bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren altı ay içinde riyazî ihtiyat akçeleri ile karşılıklarının ve iki ay içinde de kefalet akçelerinin bu kanun hükümlerine göre

Ad. E.

MADDE 12 — Bu kanunun tatbikını mürakabe vazifesile mükellef olanlardan, vazifeleri dolayısıyla ifşasında zarar melhuz olan bir sırta vakıf olupta meşru bir sebebe müstenid olmaksızın o sırrı ifşa edenler üç aydan bir seneye kadar hapis cezasile cezalandırılırlar.

Bu gibiler Devlet hizmetinde bir daha istihdam edilmezler.

MADDE 13 — Aşağıda yazılı hallerde İktisad vekâletinin talebi üzerine sigorta şirketlerinin kapatılmasına da mahkemelerce hüküm olunur.

A - Sabit ve mütehavvil kefaletlerle riyazî ihtiyat akçelerini bu kanun ile tesbit edilmiş olan zaman zarfında tesis ve irae etmezlerse;

B - Kıymet sukutlarından doğan noksanları kanunen muayyen olan müddet içinde tamamlamazlarsa.

MADDE 14 — Bu kanunda yazılı cürümlerin mesulleri şahsen taayyün etmemiş bulunan hallerde cezaî mesuliyet, kanun hükmünü yerine getirmekle mükellef olan idare meclisi reis ve azalarından ve imzaları ile şirketi ilzama salâhiyetli müdür ve memurlardan cezai müstelzim fiili işlemiş veya buna iştirâk etmiş veya bu hususta emir vermiş olanlara racidir.

MADDE 15 — Bir sigorta şirketinin iflâsı halinde o şirketin idare meclisi reis ve azalarile imzaları şirketi ilzam eden memurların kanunî hükümlere aykırı hareketleri iflâsa sebep olmuşsa İktisad vekâletinin veya bu vekâleti temsil eden makamların talebi üzerine bunların da şahsen iflâslarına karar verilir ve haklarında iflâsa müteallik kanunî hükümler tatbik olunur.

MADDE 16 — 1149 numaralı kanunun 14 ve 21 nci maddeleri ilga edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 1 — 1937 senesi sonundaki kayıtlara göre, bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren altı ay içinde riyazî ihtiyat akçeleri ile karşılıklarının ve iki ay içinde de kefalet akçelerinin bu kanun hükümlerine göre

Hü.

miş bulunması şarttır.

Bu kanunun neşri tarihinde katî tasfiye dolayısıyla faaliyetlerine nihayet verilen Feniks döviyen hayat ve Türkiye Millî sigorta şirketinde sigortalı olanların haklarını korumak gayesiyle millî Reassürans Türk anonim şirketi ile diğer Hayat sigorta şirketleri arasında yapılan ve Millî Reassürans şirketince teşkili zarurî riyażî ihtiyat akçaları karşılıklarının iki senelik tecile tabiiyetini mutazammın bulunan anlaşmalar müstesnadır.

MUVAKKAT MADDE 2 — Hayat üzerine çalışan sigorta şirketleri Türkiyede faaliyete başladıkları tarihtenberi ecnebi parasile akid veya Türk portföyüne idhal etmiş oldukları hayat sigorta mukavelenamelerinde yazılı kıymetleri işbu kanunun neşri tarihindeki T. C. Merkez bankası kurları üzerinden, Türk lirasına tahvile ve ona göre mezkûr mukavelenameleri Türk lirası olarak kıymetlendirmeye mecburdurlar.

Tahvil ve kıymetlendirme muamelesi işbu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ifa ve ikmal edilmek muktazidir.

MUVAKKAT MADDE 3 — Sigorta şirketleri, gerek sermaye ve ihtiyat akçalarından, gerek riyażî ve teknik ihtiyatlarından yabancı memleketlerde plâse ettikleri paraları döviz veya Maliye ve İktisad vekâletlerinin tayin edeceği Türk Devlet tahvilleri olarak, bu kanunun neşri tarihinden itibaren, altı ay zarfında mem-

İk. E.

hesab ve tesbit ve teminat olarak irae edilmiş bulunması şarttır.

Bu kanunun neşri tarihinde katî tasfiye dolayısıyla faaliyetlerine nihayet verilen Foniks Döviyen Hayat ve Türkiye Millî sigorta şirketinde sigortalı olanların haklarını korumak gayesiyle Millî Reasürans Türk anonim şirketile diğer Hayat sigorta şirketleri arasında yapılan ve Millî reasürans şirketince teşkili zarurî riyażî ihtiyat akçeleri karşılıklarının iki senelik tecile tabiiyetini mutazammın bulunan anlaşmalar müstesnadır.

MUVAKKAT MADDE 2 — Hayat kısmında çalışan sigorta şirketleri Türkiyede faaliyete başladıkları tarihtenberi ecnebi parasile akid veya Türk portföyüne ithal etmiş oldukları ecnebi parasile münakid hayat sigorta mukavelenamelerinde yazılı ve bu mukavelenamelere müsteniden yapılan ikraz ve istikraz muamelelerinde mevcut kıymetleri, işbu kanunun neşri tarihindeki borsa kurları üzerinden Türk lirasına tahvile ve ona göre mezkûr mukavelenameleri Türk lirası olarak kıymetlendirmeye ve sigortalılar dahi bu tahvil ve kıymetlendirme keyfiyetini kabule mecburdurlar.

Tahvil ve kıymetlendirme muamelesi işbu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ifa ve ikmal olunur.

Bu madde mucibince yapılacak tahvil ve kıymetlendirme muameleleri ve bunların tevsiği için tanzim ve imza edilecek bilcümle evrak ve vesikalar damga resmi ve muamele vergisinden muaftır.

Türkiyede çalışan ecnebi sigorta şirketleri nezdinde hayat sigortası aktedip Türkiye Cumhuriyeti hududları haricinde ikameti ihtiyar eden ecnebi tabiiyetindeki sigortalılara aid poliçeleri üç ay içinde Türk portföyünden ihraca sigorta şirketleri mezun veya Türk parasına tahvile mecburdurlar.

MUVAKKAT MADDE 3 — Sigorta şirketleri bu kanunun neşrinden önce Türkiye Cumhuriyeti hududları dahilinde yapmış oldukları sigorta muameleleri karşılığı olarak riyażî ve teknik ihtiyatlarından yabancı memleketlerde plâse ettikleri miktarları döviz veya Maliye ve İktisad vekâletlerinin tayin edecekleri Türk

Ad. E.

hesab ve tesbit ve teminat olarak irae edilmiş bulunması şarttır.

Bu kanunun neşri tarihinde katği tasfiye dolayısıyla faaliyetlerine nihayet verilen Föniks Dö Viyen Hayat ve Türkiye Millî sigorta şirketlerinde sigortalı olanların haklarını korumak gayesile Millî reasürans Türk anonim şirketele diğer hayat sigorta şirketleri arasında yapılan ve Millî reasürans şirketince teşkili zarurî riyazî ihtiyat akçeleri karşılıklarının iki senelik tecile tâbi tutulmasını mutazammın bulunan anlaşmalar müstesnadır.

MUVAKKAT MADDE 2 — Hayat kısmında çalışan sigorta şirketleri Türkiyede faaliyete başladıkları tarihtenberi ecnebi parasile akid veya Türk portföyüne idhal eylemiş oldukları ecnebî parasile münakid hayat sigorta mukavelenamelerinde yazılı ve bu mukavelenamelere müsteniden yapılan ikraz ve istikraz muamelelerinde mevcut kıymetleri, işbu kanunun neşri tarihindeki borsa kurları üzerinden Türk parasma tahvile ve ona göre mezkûr mukavelenameleri Türk parası olarak kıymetlendirmeğe ve sigortalılar dahi bu tahvil ve kıymetlendirme keyfiyetini kabule mecburdurlar.

Tahvil ve kıymetlendirme muamelesi işbu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ifa ve ikmal olunur.

Bu madde mucibince yapılacak tahvil ve kıymetlendirme muameleleri ve bunların tevsiki için tanzim ve imza edilecek bilcümle evrak ve vesikalar damga resmi ve muamele vergisinden muaftır.

Türkiyede çalışan ecnebi sigorta şirketleri nezdinde hayat sigortası akte dib Türkiye haricinde ikameti ihtiyar eden ecnebi tabiiyetindeki sigortalılara aid poliçeleri üç ay içinde Türk portföyünden ihraca sigorta şirketleri mezun veya Türk parasma tahvile mecburdurlar.

MUVAKKAT MADDE 3 — Sigorta şirketleri bu kanunun neşrinden önce Türkiye dahilinde yapmış oldukları sigorta muameleleri karşılığı olarak riyazî ve teknik ihtiyatlarından yabancı memleketlerde plâsa ettikleri döviz veya Maliye ve İktisad vekâletlerinin müştereken tayin edecekleri Türk Devlet tahvilleri olarak bu

III.

lekete getirmeğe mecburdurlar.

MUVAKKAT MADDE 4 — Bu kanunun neşri tarihinde mevcut riyazî ihtiyatlarla sabit ve mütehavvil kefalet akçalarının gayrimenkul olarak tesis edilmiş karşılıkları 1149 numaralı kanunun işbu kanun ile tadil edilen 10 ncu maddesinin 2 nci fıkrasında yazılı nisbeti tecavüz etmekte ise, mezkûr maddenin (a) bendinde yazılı gayrimenkuller, şirketin tasarrufu altında kaldıkları müddetçe, ve (b) bendinde yazılı gayrimenkul ipotekleri, mevcut mukavelelerinin devamı müddetince, zikri geçen ikinci fıkra hükümlerine tâbi değildir.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ON DOKUZUNCU MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10 - III - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	H. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Dr. T. R. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V. V.
Dr. H. Alataş	Rana Tarhan	Rana Tarhan

İk. E.

Devlet tahvilleri olarak bu kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay sonra Türkiyeye getirmeğe mecburdurlar.

İktisad vekâletince takdir edilecek mücbir sebebler karşısında vekâlet bu müddeti temdide salâhiyettardır.

MUVAKKAT MADDE 4 — Bu kanunun neşri tarihinde mevcut riyazî ihtiyatlarla sabit ve mütehavvil kefalet akçelerinin gayrimenkul olarak tesis edilmiş karşılıkları 1149 numaralı kanunun işbu kanun ile tadil edilen 10 ncu maddesinin ikinci fıkrasında yazılı nisbeti tecavüz etmekte ise mezkûr maddenin (a) bendinde yazılı gayrimenkuller şirketin tasarrufu altında kaldıkları müddetçe ve (b) bendinde yazılı gayrimenkul ipotekleri, mevcut mukavelelerin devamı müddetince zikri geçen ikinci fıkra hükümlerine tâbi değildir. Bundan başka mezkûr akçeler karşılıkları olarak 1937 senesi nihayetinde şirketlerin Türkiyedeki portföylerinde mevcut ve borsalarda mukayyed her nevi esham ve tahvilât azamî üç sene içinde tasfiye ve karşılıkları bu kanun hükümlerine göre tesis edilir.

MADDE 18 — Aynen.

MADDE 19 — Aynen.

Ad. E.

kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay içinde Türkiyeye getirmeye mecburdurlar. İktisad vekâletince takdir edilecek mücbir sebeplerin mevcudiyeti halinde vekâlet bu müddeti temdi- de salâhiyetlidir.

MUVAKKAT MADDE 4 — Bu kanunun neşri tarihinde mevcut riyazî ihtiyatlarla sabit ve mütehavvil kefalet akçelerinin gayrimenkul olarak tesis edilmiş karşılıkları 1149 numaralı kanunun işbu kanun ile tadil edilen 10 ncu maddesinin 2 nci fıkrasında yazılı nisbeti tecavüz etmekte ise mezkûr maddenin (A) bendinde yazılı gayrimenkuller şirketin tasarrufu altında kaldıkları müddetçe ve (B) bendinde yazılı gayrimenkul ipotekleri, mevcut mukavelenamele- rin devamı müddetince zikri geçen ikinci fıkra hükümlerine tâbi değildir. Bundan başka mezkûr akçeler karşılıkları olarak 1937 senesi ni- hayetinde şirketlerin Türkiyedeki portföylerin- de mevcut ve borsalarda mukayyed her nevi esham ve tahvilât azamî üç sene içinde tasfiye ve karşılıkları bu kanun hükümlerine göre tesis edilir.

MADDE 17 — Hükûmetin 18 nci maddesi ay- nen.

MADDE 18 — Hükûmetin 19 ncu maddesi aynen.